Helse- og omsorgsdepartementet **KONGELIG RESOLUSJON**
Statsråd: Bent Høie

Ref. nr.:
Saksnr.: 20/5816
Dato: 21. desember 2020

Forskriftsendring om stans av flygninger fra Storbritannia etter smittevernloven § 4-3 og delegasjon av Kongens myndighet etter smittevernloven § 4-3 for å iverksette tiltak for å hindre spredning av ny virusvariant identifisert i Storbritannia til Helse- og omsorgsdepartementet

1. Bakgrunn

1.1 Ny virusvariant

Det er påvist en mer smittsom variant av SARS-Cov-2 i Storbritannia. Svært mange land i Europa har stanset direkteflyvninger fra Storbritannia og iverksatt tiltak for å hindre spredning av den nye varianten. Situasjonen rundt den nye virusmutasjonen er uklar og har utviklet seg i løpet av dagen 20. desember.

1.2 Anbefaling om å stanse flyvninger fra Storbritannia

For å ha et system på plass som i størst mulig grad hindrer smitte til Norge med den nye virusvarianten, anbefaler Helsedirektoratet å stanse direkteflyvninger fra Storbritannia så snart som mulig, og i første omgang for 2 døgn. Dette vil gi noe tid for å få bedre oversikt over situasjonen og implementere øvrige anbefalte tiltak.

1.3 Øvrige anbefalte tiltak

Helsedirektoratet og Folkehelsinstituttet har i dag anbefalt følgende tiltak overfor reisende fra Storbritannia frem til 10. januar:

Hovedregel om karantene i 10 døgn gjelder, i tillegg stilles krav om

- SARS-CoV-2 PCR-test innen et døgn og deretter ny test tidligst dag 7 etter innreise fra Storbritannia
- SARS-CoV-2 PCR-test så snart som mulig for reisende ankommet fra Storbritannia siste 2 uker
- Krav om ankomstregistrering
- Krav om melding til kommunen der den reisende skal oppholde seg

Gjeldende unntak fra innreisekarantene gjelder som utgangspunkt ikke for reisende fra Storbritannia, med unntak av følgende bestemmelser

- unntak etter § 6d bokstav a gjelder, forutsatt vilkår om test tatt innen 24 timer etter ankomst, i tillegg til ny test tatt dag 3 og dag 7 for voksne og barn over 12 år, arbeidskarantene for voksne fram til negativ test tidligst tatt dag 3, fritidskarantene fram til negativ test dag 7
- unntak etter § 6e kan kun benyttes i tilfeller hvor det er nødvendig for å unngå fare for liv og helse, og samme krav til test og karantene som i punktet over gjelder
- unntak etter § 6j (begravelse og besøk til alvorlig syke og døende) kan kun benyttes der det foreligger negativ hurtigtest tatt samme dag som gjennomføring av besøk/begravelse

1.4 Vurdering av forholdsmessighet og nødvendighet

Etter smittevernloven § 1-5 skal tiltak etter loven være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Folkehelseinstituttet vurderer at de anbefalte tiltakene oppfyller disse vilkårene, og uttrykker blant annet følgende:

Folkehelseinstituttet vurderer at den mulige smittevernmessige gevinsten ved tiltakene kan være betydelig hvis varianten har den antatte smittsomheten kan holdes permanent ute fra Norge. Også en utsettelse av import har betydning fordi det gir tid til å skaffe kunnskap og eventuelt styrke hjemlige smitteverntiltak samt vaksinere flere mennesker. Streng innreisekarantene og testing vil redusere sannsynligheten for at den nye virusvarianten spres fra reisende til Norge videre i Norge. Det er vanskelig å oppnå den ønskede effekten med mindre inngripende tiltak eller med frivillige tiltak. Det er vanskelig å vurdere forholdsmessigheten ved tiltakene ettersom så mye fortsatt er uklart om den nye variantens egenskaper. Den helsemessige gevinsten ved å holde viruset borte fra Norge er trolig betydelig, iallfall hvis det er håp om å holde den borte permanent. Det er høyst uklart om dette er mulig, særlig om varianten finnes utbredt ellers i Europa. Likevel vil det være nyttig å holde varianten borte fra Norge til man får skaffet mer kunnskap om den. Samlet sett vurderer vi at tiltakene er tjenlige, men at varigheten må vurderes fortløpende. Tiltakene bør revurderes i løpet av maksimalt to uker.

Helsedirektoratet støtter FHIs forslag om tiltak

2. Vurdering

2.1 Stans av flyvninger fra Storbritannia

Smittevernloven § 4-3, jf. § 1-5, hjemler etter Helse- og omsorgsdepartementets syn vedtak om stans av direkteflyvninger fra Storbritannia. Smittevernloven § 4-3 bestemmer følgende:

"*Kongen kan gi forskrifter for å motvirke at smittsomme sykdommer føres inn i landet eller spres til andre land (karantenetiltak), herunder bestemmelser om tiltak som gjelder personer, dyr, transportmidler, varer og gjenstander som kan tenkes å overføre smittsomme sykdommer. I forskriftene kan Kongen også fastsette nærmere krav til*

undersøkelser, smittesanering og dokumentasjon i forbindelse med innreise til og utreise fra Norge og i forbindelse med inn- og utførsel av varer".

Stans av flyvning er tiltak som motvirker at smittsom sykdom føres inn i landet med personer som er om bord i transportmidlet fly. Stans er i tråd med anbefaling fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, og i tråd med hvordan mange andre Europeiske land reagerer på den økte trusselsituasjonen. Det vises til Folkehelseinstituttets og Helsedirektoratets vurdering av tiltakenes forholdsmessighet, jf. smittevernloven § 1-5.

Departementet tilrår at flyvninger fra Storbritannia bør kunne fortsette i den grad personer ikke forlater flyet. Dette vil være tilfellet for fly som kun transporterer varer og som derfor ikke har med passasjerer som skal gå av flyet i Norge. Opprettholdelsen av slike flyninger kan være viktig for å opprettholde forsyningssikkerheten, blant annet av legemidler.

Det må også gjøres unntak for nødlandinger og andre nødsituasjoner hvor det er fare for menneskers liv og helse.

2.2 Delegasjon for iverksettelse av øvrige tiltak

Helse- og omsorgsdepartementet har fått delegert myndighet til å "*forlenge, oppheve og gjøre endringer i*", covid-19-forskriften, jf. forskriften § 20 første ledd. Dette omfatter endringer i karantenereglene. Forskriften har ikke i dag bestemmelser om registrering av reisende eller krav om testing.

Departementet tilrår at Kongen delegerer myndighet etter smittevernloven § 4-3 til også å fastsette og endre forskrifter om reisende og krav til testing, med utgangspunkt i, men ikke begrenset til, de anbefalingene fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet som er omtalt i resolusjonens punkt 1.3.

Delegasjonen vil også omfatte myndighet til å stanse flyvninger også fra andre land enn Storbritannia, dersom det skulle vise seg at det er nødvendig og forholdsmessig etter hvert som vi får mer kunnskap om virusvarianten og spredningen av denne. Delegasjonen vil også gi myndighet til å endre de forskriftsendringene om stansing av flyvning som Kongen vedtar i denne resolusjonen, for eksempel ved behov for ytterligere unntak.

Helse- og omsorgsdepartementet

t i l r å r:

1. Forskrift om endring av forskrift 27. mars 2020 nr. 470 om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.
1. Delegasjon av Kongens myndighet etter smittevernloven § 4-3 for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre spredning av ny virusvariant identifisert i Storbritannia til Helse- og omsorgsdepartementet, inkludert registrering av reisende, melding til kommuner, stans av flyvninger, krav om testing og skjerpede karanteneregler.

Forskrift om endringer i covid-19-forskriften

Fastsatt ved kgl.res. 21. desember 2020 med hjemmel i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 4-3. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet

I

I forskrift 27. mars 2020 nr. 470 om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet gjøres følgende endringer:

§ 8 a skal lyde:

De som ankommer Norge med fly direkte fra Storbritannia skal ikke forlate flyet. De kan likevel forlate flyet dersom det er nødvendig for å ivareta menneskers liv og helse, eller i det enkelte tilfelle etter tillatelse fra Helsedirektoratet eller kommunelegen der flyet befinner seg. Flyet skal forlate Norge så snart som mulig.

II

Forskriften trer i kraft straks.